

at Kirken skulde staae aldeles fri og selv betale sine Embedsmænd; og det forekom mig, at han httrede dette, som om han selv vilde have fortruffet denne Afgjørelse; men saa kan jeg dog ikke indsee Andet, end at det maa være hans Mening, at naar Grundloven havde stillet Kirken aldeles fri og ladet den selv betale sine Embedsmænd, maatte man have ladet Kirken beholde det Gods, den havde. Det kan dog ikke have været hans Mening, at man først skulde aflæde Kirken og saa kaste den nøgen ud og sige til den: Underhold nu Dig selv. Derfor man altfaa, hvad den ærede Landsthingsmand syntes at ansee for det Bedste, havde stillet Kirken aldeles fri og ladet den selv betale sine Embedsmænd, saa maatte man, naar man vilde have øvet Næstfærdighed, have ladet den beholde Tienden og dens øvrige Gods. Den ærede Ake Landsthingsmand for 6te Kreds (Strøm) gif noget skarper løse paa mig, idet han bestyldte mig for at have bevist ganske det Modsatte af, hvad jeg i min vidtløftige Deduction havde søgt at bevise. Der er noget Ubegageligt i at blive bestyldt for saadanne store Selvmodsigelser, saadanne Forfælelser i den hele Beviisførelse, og dette bliver i en saa meget højere Grad ubegageligt, jo mere man agter den Mand, fra hvem Bestyldningen kommer; men jeg troer rigtignot, at Beviset bristede den ærede Landsthingsmand, da han skulde vise, at jeg var i Selvmodsigelse. Hvad mit først Anførte angik, at Staten albrig havde været i Besiddelse af Præstetienden, men at det hele Tiendeforhold egentlig var stiftet af Kirken selv, indrømmede han, at det vel var saa, at Kirken havde fordret Tienden, men saa havde Staten givet den, eller, som han rettere burde have sagt, sanctioneret, at Folket gav den, og deraf vilde han ublade, at Staten kunde tage den igjen. Dette blev saa klart imødegaaet af den ærede Ordfører, at jeg ikke længere skal opholde mig derved. Naar han dernæst kom til Reformationen, sagde han, at naar Staten aflastede Bispedømmerne, indtog deres Gods, fordi de 7 Mænd havde handlet utilbørligt, naar den indtog Klostergodset tillige, naar den indtog Domcapitlernes Gods og Vicarie-Godset, saa kunde den jo ogsaa have indtaget Sognekaldenes Gods tillige. Hertil maa jeg svare: Unægte-

ligt, den kunde have gjort det, den kunde under dette Nøre og den Bevægelse, der da var, have gjort det, men den gjorde det ikke; den lod, hvad der i Sognet var henlagt til Præsterne, saaledes som jeg tydeligen og klarligen beviste det igaar ved Udtog af Kirkeordinantzen, forblive i Kirkens Besiddelse, og derfor er det, at jeg paastaar, at denne Besiddelse har været uafbrudt, og at Staten har indtil denne Dag ikke taget det Gods, der var lagt til Sognekaldene, fra Kirken, men har anerkjendt Kirken som værende i Besiddelse deraf. Den har betragtet enhver kirkelig Beneficiar som den, der stod i Giers Sted med Hensyn til dette Gods. Jeg har selv udstædt Fæstebrev, jeg har udstædt Arvefæstestjode paa et Stykke af min Præstegaard, dette sidste med Approbation af Regeringen, men ganske i de Udtryk, som en Gier bruger om sin Eiendom, og dette var legalt. Der var just den store Forskjel, at der var noget af Kirkegodset, som ved Reformationen blev herreløst, blev uden Anvendelse, og det tog nu Staten — om den gif noget vilkaarlig tilværks, det vil jeg ikke indlade mig videre paa — men den tog det, og Ingen vil kunne nægte, at dette endnu staaer ved Magt, og at der paa den anden Side var Noget, den ikke tog, men som den lod Kirken vedblive at være i Besiddelse af, og det skal man være den Tak skyldig for; og nu skal man ikke komme og tage bort det, som man dengang lod blive. Den ærede 3die Landsthingsmand for 8de Kreds (Nørgaard) var allerstærpest imod mig; han bestyldte mig for ikke at have kunnet finde Kirketiendens Gier — han meente naturligvis Præstetiendens Gier — han meente, at jeg havde søgt forgjæves efter en Gier; men jeg troer det dog ikke. Min Fremstilling gif ud paa, at den nærmeste Besidder var Præsteembedet i hvert Sogn, at iglennem Sognekaldene besidder Landkirken eller Folkkirken denne Eiendom, hvilket ogsaa er givet tilkjende derved, at Kirkestyrelsen oftere har paalagt det ene Kald at komme det andet til Hjælp, har afbraget fra det ene Kald til det andet; derved er nemlig givet tilkjende, at det i en vis Henseende var et Fælles-Gie. Der var flere Misforstaaelser i den ærede Landsthingsmands Foredrag. Jeg troer, at han vil see, at han ikke har været